

แนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ The Concept of Foreigner toward Buddhism

พระศราวุธ ยาวชัย (ตปสีโล)

Phra Sarawut Yawchai*

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็นทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพุทธศาสนาและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เนื่องจากในปัจจุบันมีชาวต่างชาติได้ให้ความสนใจหลักคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาพุทธเป็นจำนวนมาก ในงานวิจัยนี้ได้มีเนื้อหาอธิบายเกี่ยวกับหลักคำสอนและหลักในการปฏิบัติขั้นพื้นฐานของศาสนาพุทธ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน เครื่องมือในงานวิจัยคือ การสอบถามแบบมีโครงสร้างและการสังเกต

ผลการศึกษา พบว่าแต่ละคนจะได้รับความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปบางคนได้ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือแม้กระทั่งประเทศไทย โดยไม่มีความรู้เลยเกี่ยวกับประเทศที่เป็นศาสนาพุทธ มีบางคนได้ศึกษาด้วยตัวของชาวต่างชาติเองเนื่องจากได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลยศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจเอง ประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม พบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับพิธีกรรมแต่ให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักปฏิบัติและหลักคำสอนของพระพุทธองค์มากกว่า

คำสำคัญ: ศาสนาพุทธ, หลักคำสอนและหลักปฏิบัติของศาสนาพุทธ

* นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

Abstract

This research is aimed to study the opinions and the attitudes of foreigners towards Buddhism and the process of Buddhist propagation. Because nowadays, many foreigners are interested in Buddhist doctrine and practices. In this research, explained about the doctrine and principles of the fundamental practice of Buddhism by collecting data from a group of 15 foreigners who practice Dharma. Research tools are structured interview and observations

The result showed that each person gained knowledge from many different places, for example traveling to different countries such as India, Laos, Vietnam and Thailand without any knowledge about the Buddhist countries before. Some people studied by themselves as they were interested in Buddhism; by reading Moreover, many of them participated in Dharma practice because they have family in Thailand. In addition, it was found that foreigners participated in Dharma practice did not attend to the ritual, but attend to the principles and doctrines of the Lord Buddha.

Keywords: Buddhism, Doctrine and Principles of the fundamental practice of Buddhism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพราะเหตุเช่นนี้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันและอาจกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารที่จำเป็นอย่างมากสำหรับการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจกับชาวต่างชาติและเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจวัฒนธรรมและจะได้เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้งถึงแก่นของคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในปัจจุบัน ในประเทศไทยซึ่งมีชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว และมาประกอบธุรกิจและมาพักอาศัยเป็นจำนวนมากจึงทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทอย่างมากในสังคมยิ่งไปกว่านั้น ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยจะเข้าไปเที่ยวที่วัดบ้าง

สถานที่สำคัญบ้าง ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในวัด อาจจะไม่รู้อะไรเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมเลย ชาวต่างชาติหรือชาวยุโรปคงมีส่วนน้อย หรืออาจจะมีน้อยมากที่รู้จักกับพุทธศาสนา ส่วนมากชาวต่างชาติจะนับถือ ศาสนาคริสต์ คอร์ทอลิก ออर्थด็อก โปแตสแตน หรือว่าไม่มีศาสนาเลย หรือไม่เชื่อพระเจ้า (atheist) และในปัจจุบันศาสนาพุทธกำลังโด่งดังหรือเป็นที่รู้จักในต่างประเทศ ภาษาอังกฤษทำให้โลก เปิดกว้างขึ้นและง่ายต่อการติดต่อสื่อสารกับช่วยต่างชาติ ภาษาอังกฤษยังเป็นสื่อกลางในการสื่อสารทำให้สามารถเผยแพร่หรือสอนให้ชาวต่างชาติที่มีความสนใจนั้นเข้าใจใน พระพุทธศาสนาอีกซึ่งยิ่งขึ้น

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลกมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานภาษาอังกฤษได้พัฒนาและเป็นภาษาสากลของโลก (English as an international language) ที่ภาษาอังกฤษได้เป็นภาษาที่ทั่วโลกยอมรับและใช้ติดต่อกันทั่วโลกเป็นเพราะเนื่องมาจากอิทธิพลของประเทศสหรัฐอเมริกา จากข้อความที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาจำเป็นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวกลางในการเผยแพร่เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารทำให้ชาวต่างชาติเข้าใจตรงตามที่ได้อธิบายและเข้าใจหลักธรรมของศาสนาพุทธอย่างลึกซึ้ง เมื่อเข้าใจแล้วก็สามารถนำไปปฏิบัติหรือปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาไม่เหมือนศาสนาอื่น ศาสนาอื่นนิยมเผยแพร่เชิงรุก บางศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย มีทีมงานช่วยกันประกาศศาสนาไปทั่วทุกหนทุกแห่ง เข้าไปในป่าในเขาเพื่อพิมพ์หนังสือไปแจกจ่ายเยี่ยมเยียนของศาสนานั้น ๆ แต่สำหรับศาสนาพุทธไม่ค่อยมีการเผยแพร่เชิงรุกและเชิงรับอย่างเป็นทางการ เท่าที่ควรมีบ้างแต่น้อยในแต่ละพื้นที่ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีชาวต่างชาติอยากฝึกสมาธิเดินทางมาถึงเมืองไทยเพื่อฝึกสมาธิ พอเจอคนไทยที่พุทธศาสนิกชนขอให้ช่วยถามว่า พอลจะไปฝึกปฏิบัติสมาธิที่ไหนได้บ้าง คนฟังก็เริ่มสับสนเพราะไม่รู้ภาษาด้วยไม่รู้ที่ปฏิบัติด้วยเพราะแม้แต่คนไทยเองก็ยังมีที่ฝึกสมาธิยิ่งยากไปกว่าเดิมที่จะมาแนะนำให้ชาวต่างชาติหรือสอนให้ชาวต่างชาติอีก ที่ใช้ภาษาอังกฤษบ้าง ฝรั่งเศสบ้าง ยิ่งยากเข้าไปอีกหลายเท่าตัวนั้นเป็นเหตุผลที่ทำให้ตอบชาวต่างชาติไม่ได้ แม้แต่ชาวต่างชาติที่มาถึงพื้นที่แล้ว แต่เรายังไม่พร้อมที่จะให้คำแนะนำแก่ชาวต่างชาติที่อยากจะมาปฏิบัติหรือฝึกการทำสมาธิได้เลย

ขณะนี้ทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังมีการตื่นตัวสนใจศึกษาพระพุทธศาสนา ชาวต่างชาติที่สนใจหรืออยากจริงจัง ๆ ต่างคนก็ต่างไปเสาะแสวงหาข้อมูลแล้วเอามาแบ่งปันกัน คล้าย ๆ เป็นชมรมพุทธและอาจจะเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติแล้วทำให้เกิดการสงสัยก็สามารถนำคำถามแต่ละคำถามของแต่ละคนมาสอบถามและเล่าให้กันฟังได้ กลุ่มที่สอนสมาธิให้กับชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นทางด้านทิเบต และทางด้านของเซนที่มาจากญี่ปุ่นซึ่งค่อนข้างไปทางวิชาการ มีหนังสือแนะนำออกมามากมาย ส่วนทิเบตนั้นเนื่องจากเกิดปัญหาทางการเมือง พระต้องลี้ภัยจากทิเบตเข้ามาอินเดีย และอาจจะกระจายออกไปทั่วโลก แต่คนทิเบตในที่ต่าง ๆ ในโลกมีน้อย เพราะฉะนั้นพระทิเบตจึงต้องสอนธรรมะให้แก่คนในท้องถิ่น ทำให้ในปัจจุบันพุทธทิเบตค่อนข้างเป็นที่รู้จักคู่กับพุทธแบบเซน แต่พุทธเถรวาทของเราส่วนใหญ่ไปเผยแผ่แก่พุทธศาสนิกชนคนไทยเป็นหลัก มีชาวต่างชาติบ้างแต่ก็มากบ้างน้อยบ้าง นี่ก็ภาวะจริง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

แม้ว่าศาสนาพุทธโดยภาพรวมไม่ได้เผยแผ่เชิงรุก แต่ในอเมริกาขณะนี้ก็ยังมีชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจศึกษาศาสนาพุทธแม้กระทั่งเปลี่ยนมานับถือพระพุทธศาสนาเป็นแสน ๆ คน และที่ยัง ไม่เปลี่ยนศาสนา แต่ฝึกสมาธิทุกวัน และปฏิบัติแบบที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน มีเป็นสิบ เป็นล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พระพุทธศาสนาอาจจะเป็นแนวโน้มใหม่ของสังคมอเมริกัน หรือแม้แต่ในยุโรปก็มีกระแสความสนใจของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนาเช่นกัน ในประเทศญี่ปุ่นก็มีการตื่นตัวหันมาศึกษาเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ หรือ Spiritual Boom ครั้งใหญ่ นี่ก็กระแสในประเทศที่เจริญแล้วทั่วโลก ถ้าหากองค์กรพุทธศาสนามีการเผยแผ่เชิงรุกอย่างเต็มระบบและมีประสิทธิภาพ พระพุทธศาสนาจะขจรขจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เพราะจุดแข็งของพระพุทธศาสนาก็คือคำสอน ซึ่งไม่ใช่ความเชื่อ แต่เป็นความจริง ความจริงของชีวิต ถ้าใครได้ศึกษาและปฏิบัติตามจะต้องได้ผลอย่างแน่นอนเพราะว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ

พุทธศาสนิกชนที่อยากจะเผยแผ่หลักคำสอนควรจะใช้หลักที่พระพุทธองค์ทรงให้ปัจฉิมโอวาทไว้ว่า “จงบำเพ็ญประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” ประโยชน์ตน คือตัวเองต้องทำให้ดี ชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชนอยากจะเผยแผ่ จะต้องเข้าวัด ศึกษาธรรมะ ทำบุญทำทาน รักษาศีล และทำสมาธิภาวนา ให้ทานคือมีน้ำใจซึ่งกันและกัน รักษาศีลให้ดี อย่างน้อยศีล 5 และตั้งใจสวดมนต์ทำภาวนาสม่ำเสมอ พอทำตัวดีให้คนรอบข้าง ยอมรับ คำพูดจะมีน้ำหนัก เพราะสิ่งที่ทำเป็นตัวกา

รันตี และชักชวนพากันเข้ามาวัดที่ละคนสองคน สุดท้ายพุทธศาสนิกชนที่มาทำความดี จะขยายกว้างขึ้น ๆ และยังได้ทำให้พระพุทธศาสนาไม่ว่าจะเป็นทั้งด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ หรือแม้แต่กำลังด้านความคิดสติปัญญา พอทุกคนเอาสิ่งที่ตัวเองมีมารวมกันแบบนี้แล้ว รับรองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นคือความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาที่จะขยายกว้างออกไป และเป็นที่ยิ่งให้แก่สังคมไทยและสังคมโลกอย่างแน่นอน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าทำไม ศาสนาพุทธจึงเป็นที่รู้จักหรือโด่งดัง ทำให้ชาวต่างชาติให้มาสนใจในพระพุทธศาสนา อาจจะเป็นเพราะว่าชาวต่างชาติสนใจในการปฏิบัติ หรือปฏิบัติแล้วเข้าถึงหลักธรรมอย่างแท้จริงโดยมีข้อความว่า Buddhism is not just religion, Buddhism is the practice religion. (Buachompoo,2016) หมายความว่า พระพุทธศาสนาไม่ได้เป็นแค่ศาสนาแต่เป็นการฝึกฝนปฏิบัติและทุกคนสามารถเข้าถึงความเป็น Buddhism ได้ ด้วยการฝึกฝนและปฏิบัติตนให้มีความ รู้แจ้ง เห็นจริง เห็นธรรม แม้ว่าจะไม่ได้ กราบไหว้รูปปั้นพระพุทธรูป หรือว่าไม่รู้คำสวดมนต์ เลยชักคำ ก็สามารถเข้าถึงพระธรรมได้ด้วยปัญญา เพราะพุทธศาสนาคือหนทางแห่งการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงความเป็นจริงของธรรมชาติ คือธรรมชาติของชีวิต

บทความนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนา และ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา โดยสังเขปต่อไปนี้

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเอากลุ่มชาวต่างชาติ คือ ชาวต่างชาติในเชียงราย และเลือกสัมภาษณ์ชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในเชียงรายและที่พักอาศัยในเชียงราย หรือชาวต่างชาติที่มาร่วมการปฏิบัติธรรมกับพระครูสุธีสุตสุนทร, ดร. ณ วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ดอยจำปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

ศาสนาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ มีความเชื่อเป็นหลักปฏิบัติที่มีการปรากฏอยู่ในสังคมทุกสังคมแต่สำหรับประเทศไทยนั้นพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักศาสนามีไว้ยึดเหนี่ยวจิตใจ การจัดงานส่วนมากจะมีพิธีทางศาสนาเป็นอันดับแรกเสมอเพราะชาวพุทธให้ความสำคัญต่อพุทธศาสนา

ความหมายของพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา มีพระธรรมที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้เป็นหลักคำสอนสำคัญ มีพุทธบริษัท 4 คือ ประกอบไปด้วย ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ใหญ่ ๆ คือ ทางธรรม ประกอบด้วย ภิกษุ ภิกษุณี ทางโลก ประกอบด้วย อุบาสก อุบาสิกา บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา เป็นชุมชนของผู้นับถือศาสนาและศึกษาปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของพระศาสดา และเพื่อสืบทอดพระธรรมแห่งพุทธศาสนา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 795) กล่าวว่า “พุทธ” แปลว่า ผู้ตรัสรู้ ผู้ตื่นแล้ว ผู้เบิกบานแล้ว ใช้เฉพาะพระนามของพระบรมศาสดาแห่งพระพุทธศาสนา เรียกเป็นสามัญว่า พระพุทธเจ้า ดังนั้น พุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่า ศาสนาของผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักเหตุผล ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุ และปัจจัยเป็นศาสนาที่ผู้นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตาม หลักธรรมด้วยตนเอง

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (2531: 194) ได้ให้ความหมายของพระพุทธศาสนาไว้ว่า พุทธ ศาสนาเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างกว้างในบัดนี้ หมายถึงความเชื่อถือ การประพฤติปฏิบัติ และกิจการทั้งหมดของหมู่ชนผู้กล่าวว่าตนนับถือพระพุทธศาสนา

พุทธทาสภิกขุ (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) กล่าวถึงความหมายของพระพุทธศาสนาว่า คือวิชา รวมทั้งระเบียบปฏิบัติสำหรับจะให้เราทำอะไรเป็นอะไร และเมื่อเรารู้ว่าอะไรเป็นอะไรจริง ๆ แล้วเราย่อมไม่ปฏิบัติผิดต่อสิ่งทั้งปวง แต่ยอมปฏิบัติถูกต้องต่อสิ่งทั้งปวง เมื่อปฏิบัติถูกต้องต่อสิ่งทั้งปวงแล้วก็เป็นอันว่าความทุกข์จะเกิดขึ้นไม่ได้ เดียวนี้เรายังไม่รู้จักสิ่งทั้งปวงถูกต้องตามที่มันเป็นจริงว่ามันเป็น อะไร เราจึงปฏิบัติผิดต่อสิ่งทั้งปวง ไม่นานก็น้อย ความทุกข์ก็เกิดขึ้นตามส่วน ตัวอย่างเช่น ไม่รู้จัก ชีวิตเป็นอะไร หน้าที่การงานคืออะไร เราย่อมปฏิบัติผิดต่อสิ่งเหล่านี้ และความทุกข์ก็ต้องเกิดขึ้น ตามส่วนที่ไม่รู้ การที่รู้ว่าสิ่งทั้งปวงคืออะไรนั้น เป็นเครื่องช่วยให้เราปฏิบัติถูกต้องต่อสิ่งทั้งปวงโดยตรง

กล่าวโดยสรุป พระพุทธศาสนา คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมดที่รวบรวมไว้ใน พระไตรปิฎก เพื่อสั่งสอนให้คนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้ผ่องใส เพื่ออยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีหลักเหตุผล และหลักปฏิบัติที่ชัดเจน ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัย เป็น ศาสนาที่ผู้ นับถือศรัทธาต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมด้วยตนเอง ปฏิบัติที่เองก็จะรู้เอง พระพุทธศาสนาได้เข้ามาประดิษฐานและมีความมั่นคงในสังคมไทยมานานแล้ว วัดและพระสงฆ์จึงเป็นศูนย์กลางและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอน ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่พุทธศาสนิกชน พระพุทธศาสนาจึงนับเป็น

สถาบันหลักของสังคมไทย และเป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม ประเพณี และเป็นวิถีชีวิตของคนไทย พระพุทธศาสนาจึงเป็น เอกลักษณ์และมรดกสำคัญของชาติ สืบจนทุกวันนี้ เพราะเหตุนี้พระพุทธศาสนาที่เจริญในประเทศไทยอยู่แล้วเลยจำเป็นต้องเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้ชาวต่างชาติให้ได้รับรู้และให้ทำความเข้าใจและฝึกปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าได้ประกาศไว้แล้ว 2,500 กว่าปีมาแล้วให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาสืบต่อไปให้นานยิ่ง ๆ ขึ้นไป

แนวทางในการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา

ในศาสนาพุทธชาวพุทธทุกคนจะต้องรักษาศีล 5 หรือรักษาศีล 8 สามเณรรักษาศีล 10 ส่วนพระภิกษุสงฆ์นั้นรักษาศีล 227 ข้อ และยังมีหลักธรรมอีกมากมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับศีล 5 นั้นถือเป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของชาวพุทธที่พึงยึดถือปฏิบัติ อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขและทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปได้อย่างปกติสุข

ศีล 5 (Five Precepts)

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการฆ่าสัตว์มีชีวิตทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์น้อยใหญ่

ศีลข้อที่ 2 อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง การเว้นจากการลักทรัพย์ หรือทรัพย์ที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้

ศีลข้อที่ 3 กาเมสุมิสสา จารา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการประพฤติดินในกาม การประพฤติดินลูกผิดเมียคนอื่น (มีกิ๊ก มีชู้ก็ไม่ควร ยกเว้นแต่ จะมีการแต่งงาน และหรือมีการรับรู้รับเห็นด้วยจากผู้ปกครองของทั้งสองฝ่าย)

ศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการพูดปดตดเท็จ พูดจาโกหก พูดไม่อยู่กับร่องกับรอยไม่มีหลักฐาน พูดแบบให้ร้ายผู้อื่น

ศีลข้อที่ 5 สุราเมรัยมัณชปะมาทัตตนา เวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและเครื่องดองของมึนเมาทุกชนิด

อริยสัจ 4 (The Four Noble Truths)

อริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐ หมายถึงความจริงของชีวิตที่ไม่ผันแปร เกิดมีได้แก่ทุกคน มี ๔ ประการ คือ

1. ทุกข์ (Dukkha: the noble truth of suffering) ได้แก่ปัญหาของชีวิต พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ก็เพื่อให้ทราบว่ามีทุกข์ทุกคนมีความทุกข์เหมือนกัน ทั้งทุกข์

ขั้นพื้นฐาน และทุกข์เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ทุกข์ขั้นพื้นฐานคือทุกข์ที่เกิดจากการเกิด การแก่ และการตาย ส่วนทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน คือทุกข์ที่เกิดจากการพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากการประสบกับสิ่งที่ไม่เป็นที่รัก ทุกข์ที่เกิดจากไม่ได้ตั้งใจปรารถนา รวมทั้งทุกข์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ อาทิ ความยากจน คำว่า ทุกข์ มีความหมายกว้างและลึก เช่น การขาดสมบูรณ์แบบ ความเจ็บปวด ความแตกแยก ความไม่สบายใจ ความโกรธเคือง คำว่าทุกข์ยังแสดงให้เห็นอีกว่า สิ่งที่ไม่พอใจก็เป็นทุกข์ นั้นรวมไปถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ไม่ประสบความสำเร็จด้วย

2. สมุทัย (Samudaya: cause of suffering) คือ เหตุแห่งปัญหาพระพุทธรเจ้าทรงแสดงไว้ก็เพื่อให้ทราบว่า ทุกข์ทั้งหมดซึ่งเป็นปัญหา ของชีวิตล้วนมีเหตุให้เกิดเหตุ นั้น คือ ตัณหา อันได้แก่ความอยากได้ต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยความยึดมั่น มีอยู่ 3 ประเภท 1. ตัณหาว่าด้วยเรื่องอารมณ์ความรู้สึก แบบรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ความคิดต่าง ๆ 2. ตัณหาเพื่อความมีความเป็น เช่น อยากรวย สุขภาพดี อยากดัง อยากสวย ได้รับการยอมรับนับถือ ประสบความสำเร็จ 3. ความไม่ยอมยอกมีอยากเป็น เช่น ไม่อยากจน ไม่อยากป่วย ไม่อยากตาย ไม่อยากถูกรังเกียจ ไม่อยากไม่มีใครนับถือ ไม่อยากผิดหวัง

3. นิโรธ (Nirodha: end of suffering) คือ การสิ้นสุดของความอยากหรือตัณหา เป็นสถานะที่ปราศจาก ความทุกข์

4. มรรค (Magga: path leading to the end of suffering) การปฏิบัติเพื่อจำกัดทุกข์ เพื่อหลุดพ้นจากทุกข์ การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา เพื่อบรรลุเป้าหมายการแก้ปัญหาที่ต้องการ ไม่มีใครเข้าใจอย่างแท้จริงว่า การดับทุกข์ทำอะไรแค่ปฏิบัติตามมรรค 8 หากบุคคลใดก็ตามสามารถปฏิบัติตามแล้ว เขาผู้นั้นก็จะสามารถแยกแยะว่าสิ่งที่เป็นตัณหาคืออะไร

อริยสัจ 4 เป็นความรู้ที่อธิบายอย่างสมบูรณ์ว่าอะไรเป็นอะไร ถ้าหากเราเกาะยึดสิ่งต่าง ๆ

เราก็จะไม่มีความสุขยิ่งเรายึดติดมากเท่าไรเขาก็จะไม่มีสุขมากเท่านั้น

ความไม่ประมาท (Heedfulness)

ความไม่ประมาทคือ การมีสติเสมอ ขณะทำ ขณะพูดและขณะคิด ความไม่ประมาทนั้นเป็นธรรมมีอุปการะมาก สติคือการระลึกได้ว่าตอนนี้เรากำลังทำอะไรอยู่และเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การระลึกรู้ทันการเคลื่อนไหวของอริยาบททั้ง 4 คือ เดิน ยืน นั่ง นอน การฝึกให้เกิดสติทำได้โดยตั้งสติกำหนดการเคลื่อนไหวของการ

กระทำต่าง ๆ กล่าวคือ ระลึกกันทั้งในขณะที่ ยืน เดิน นั่ง และนอน รวมทั้ง ระลึกรู้ทัน ในขณะที่พูด คิด และขณะทำงานต่าง ๆ เมื่อทำได้อย่างนี้ก็คือ มีความไม่ประมาท การทำงานต่าง ๆ สำเร็จได้ก็ด้วยความไม่ประมาท กล่าวคือผู้ทำย่อมต้องมีสติระลึกอยู่ว่า ตนเองเป็นใคร มีหน้าที่อะไร และกำลังทำอะไร หากมีสติระลึกได้อย่างนั้น ก็ย่อมไม่ผิดพลาด ความไม่ประมาทนั้น เป็นยอดของกุศลธรรมทุกประการ

การปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข (Peace) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมาย เพียงแต่แสดงความเมตตากรุณา (Loving – kindness) ต่อเพื่อนมนุษย์ ด้วยการช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยก็ถือเป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่น การพาเด็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้หญิงมีครรภ์ หรือแม้แต่การมีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาสังคมของเราให้ดีขึ้น เป็นต้น การแสดงความมีน้ำใจไม่ได้วัดกันด้วยทรัพย์สินเงินทอง บางคนมีฐานะร่ำรวยแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาจะเป็นคนมีน้ำใจ เพราะเขาอาจแล้งน้ำใจก็ได้ บางคนเป็นเศรษฐีแต่มีความตระหนี่มากไม่ยอมแม้จะสละเงินให้ผู้อื่นโดยที่ตนไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน ในทางกลับกัน คนที่ไม่ได้มีฐานะร่ำรวย มีฐานะเพียงแค่ว่าพอมีพอกินอาจเป็นคนที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น ก็ย่อมเป็นที่รักและชื่นชมของผู้อื่นเสมอ ความมีน้ำใจนั้น ตรงกันข้ามกับความเห็นแก่ตัว (selfishness) ขณะที่คนเห็นแก่ตัวมักจะคิดแต่ประโยชน์ส่วนตัวมาก่อน ในขณะที่คนมีน้ำใจจะคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวม และความมีน้ำใจก็ยังตรงกันข้ามกับความอิจฉาริษยา (Jealousy) คนที่อิจฉาริษยาผู้อื่นย่อมปรารถนาที่จะเห็นความล้มเหลวของผู้ที่ได้ดีกว่าตน แต่คนที่มีน้ำใจนั้น เมื่อเห็นคนอื่นได้ดีก็ยินดีว่ามีมุทิตา (Mudita: Appreciative gladness) และจะแสดงความยินดีด้วยอย่างจริงใจ ผู้มีน้ำใจจะนึกถึงผู้อื่นและจะพยายามช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า ผู้มีน้ำใจจึงเป็นที่รักและต้องการของคนทั่วไป และเป็นคนมีคุณค่าต่อสังคม

อย่างที่กล่าวไว้ ความมีน้ำใจจะไม่สามารถเกิดขึ้นในสังคมได้เลย หากไม่มีผู้ใดริเริ่มที่จะสร้างความมีน้ำใจให้แก่สังคม ปรารถนาอยากให้สังคมน่าอยู่ ซึ่งสามารถกระทำได้ไม่ยาก โดยเริ่มต้นจากความคิด ความรู้สึก และหัวใจของเราเองเท่านั้น ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้ตัวเองลงมือทำ วิธีการฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจได้ มีดังนี้

1. ควรเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวใจจิตหัวใจของคนอื่น และแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา และทำดีต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ไม่ว่า

ความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม แม้ผู้อื่นไม่ได้รับรู้กันทุกคน แต่หัวใจของเราก็รับรู้เสมอ

2. ฝึกเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ และไม่คาดหวังว่าคนอื่นจะต้องมาให้เราตอบ
3. แสดงน้ำใจต่อคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลามีโอกาสได้ไปเที่ยวในที่ไกลหรือใกล้ก็ตามอาจมีของฝากเล็ก ๆ น้อย ๆ ติดมือมาถึงคนที่เรารู้จักหรือญาติมิตรของเรา ก็ถือเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน แม้อาจจะเป็นแค่สิ่งเล็กน้อย ไม่ต้องใช้เงินทองมากมาย แต่สิ่งที่ได้รับนั้นมีคุณค่ามากมายนั่นก็คือน้ำใจที่ผู้อื่นได้รับจากเรา
4. เสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกาย และเวลาช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน เท่าที่ สามารถจะทำได้โดยไม่หวังผลตอบแทน
5. มีจิตใจเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ให้การช่วยเหลือ หรือร่วมงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพ หรืองานอื่น ๆ เพียงเท่านี้ก็已是สิ่งทีแสดงถึงความมีน้ำใจ และสามารถเชื่อมไมตรีจิตต่อกันได้
6. มีจิตใจเมตตาให้ความรักแก่ผู้อื่น ให้ความร่วมมืออย่างเต็มใจเมื่อมีผู้ต้องการความช่วยเหลือ และให้การช่วยเหลือเขาอย่างสุดความสามารถด้วยความจริงใจที่เรามี การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ดีงาม มีอารมณ์ที่เบิกบานแจ่มใส ผิวพรรณผ่องใส ใบหน้าอิ้มเอิบแล้ว ยังทำให้เรามีมิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วยความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ ชีวิตของเราจะพบแต่ความสุขและสังคมของเราก็จะเป็นสังคมแห่งความสันติสุข

แนวทางในการปฏิบัติสมาธิ

สมณะกรรมฐาน คือ การฝึกวิปัสสนาของศาสนาพุทธที่มีความสำคัญ และหนึ่งในสองประเภทของการวิปัสสนาที่ใช้ในศาสนาพุทธนิกายเถรวาท คือ สมณะกรรมฐาน หมายถึง ความสงบ การวิปัสสนาแบบสงบ สามารถนำไปสู่ความนิ่ง ความหยุด จิตใจที่สงบ สามารถเข้าสู่วงศ์ที่ลึกที่สุด มีวิธีการหลายวิธีในการทำสมณะกรรมฐาน แต่ว่าชาวพุทธส่วนใหญ่มุ่งให้ความสนใจไปที่วิธีการที่เรียกว่า ลมหายใจที่นำไปสู่จิตใจที่สงบ

ฝึกสติด้วยการหายใจ (Mindfulness of breathing)

การหายใจเป็นสิ่งที่เราทำได้โดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องไปกำหนดหรือควบคุม แต่ความคิดในเรื่องของการทำสมณะกรรมฐานจะเป็นการฝึกสติด้วยการกำหนดรู้ผ่านทางลมหายใจเข้าลมหายใจออก และการรับรู้อาการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกายของเรา รับรู้และให้ความสนใจกับสภาวะการพองขึ้นหรือยุบลงของทรวงอกใน

ขณะที่หายใจ รับรู้ถึงอากาศที่ไหลผ่านเข้าและออกจากจมูก รับรู้ถึง การขยับขึ้นลงของ หัวไหล่ เป็นต้น

ลมหายใจถือเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างชีวิตและจิตใจ ที่รวมถึงร่างกายและความคิด เมื่อไรก็ตามที่จิตใจไม่สงบระวนกระวาย ใช้วิธีการกำหนดรู้สภาวะลมหายใจ เข้าออกเพื่อตั้งจิตใจให้กลับมาสงบดังเดิม

การฝึกกำหนดจิตไปยังสิ่งใดสิ่งเดียวช่วยให้เกิดความสงบและฝึกการควบคุมสติ สิ่งเหล่านี้คือการเตรียมเพื่อการพัฒนาสติปัญญาและความเข้าใจความจริงของธรรมชาติ ที่เป็นจริง เนื่องด้วยเหตุนี้ สมณะกรรมฐานจึงถือว่าเป็นการเตรียมพร้อมเบื้องต้นเพื่อการ ทำวิปัสสนากรรมฐานต่อไป

ชาวพุทธเน้นความสำคัญว่าความว้าวุ่นใจ ความวอกแวกเป็นเรื่องปกติของการ ทำสมาธิและที่สำคัญไม่ควรที่จะหมกมุ่นใจหรือตำหนิตายตนเอง ไม่สงสัย ไม่ตั้ง คำถามถ้าการปฏิบัติยังไม่ดีพอ เพียงแค่ต้องฝึกปฏิบัติต่อไปเรื่อย ๆ คุณจะต้องแสดงถึง ความเพียร พระพุทธองค์เป็นเพียงแค่อาจารย์ บุคคลผู้ได้เข้าสู่เส้นทางเป็นผู้ที่มีสมาธิ จะถูกปล่อยจากพันธนาการหรือปวงของมาร

วิปัสสนากรรมฐานหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเจริญสติภาวนา และชนิดที่ ๒ ของวิปัสสนาที่ถูกปฏิบัติกันในพุทธศาสนาเถรวาท ความคิดของการปฏิบัติประเภทนี้ก็คือการพยายามที่จะเข้าถึงและได้ปัญญาธรรมชาติที่แท้ของความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลาย อาจประกอบด้วย การสะท้อนถึงไตรลักษณ์ของการมีชีวิตอยู่ เป็นความไม่เที่ยงแท้ แน่นอนของสรรพสิ่ง ไม่มีสิ่งใดเลยที่คงอยู่และไม่เปลี่ยนแปลง และความยึดติดที่นำไปสู่ ความทุกข์ความแตกต่างระหว่างสมณะกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน คือไม่ใช่เทคนิค ไม่ใช่วิธีการ แต่อยู่กับสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่เหมือนกับสมณะกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานก็ ใช้สติเหมือนกัน การมุ่งความสนใจไปยังสิ่งใดสิ่งหนึ่งสลับและมุ่งเน้นไปที่วัตถุสิ่งใดสิ่ง หนึ่งในลักษณะที่สงบและไม่ยึดติดโดยที่ไม่ปล่อยให้จิตใจฟุ้งซ่านเพราะสิ่งเร้าในการ ปฏิบัติสมณะกรรมฐาน จุดมุ่งหมายคือต้องการเพ่งความสนใจหรือเพ่งสมาธิไปที่สิ่งใดสิ่ง หนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งช่วยให้สามารถพัฒนาสมาธิอันเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน ผู้ทำสมาธิอาจเปลี่ยนความสนใจจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งได้ แต่ จุดประสงค์คือต้องการให้ผู้ปฏิบัติสมาธิรู้เท่าทันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ตามสิ่ง ที่มากระทบ และพิจารณาอย่างมีสติรวมถึงพยายามที่จะเข้าใจธรรมชาติของมัน

การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานช่วยให้ชาวพุทธเข้าใจว่าสรรพสิ่งทั้งหลายเป็นไปตามกฎของไตรลักษณ์ เป็นการพัฒนาสติปัญญาและเกิดความเข้าใจต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย

บนโลก การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นส่วนสำคัญ อย่างหนึ่งของ อริยมรรคมีองค์ ๘ ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความเข้าใจและบรรลุถึงนิพพาน

ซาเซน (ZaZen)

ซาเซนเป็นคำที่มาจากภาษาญี่ปุ่น หมายถึงการนั่งกรรมฐาน ที่เน้นการนั่งปฏิบัติ เป็นรูปแบบของการทำสมาธิในพุทธศาสนานิกายเซ็น มีต้นกำเนิดในประเทศญี่ปุ่น

ซาเซนมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อธรรมชาติของสรรพสิ่ง มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปแต่ละนิกายของศาสนาเซ็น โดยทั่วไปแล้วจะเริ่มต้นด้วยการนั่งผ่อนคลายและกำหนดสมาธิหรือมีสติที่ลมหายใจ ผู้ปฏิบัติกรรมฐานเพียงแค่นั่งกำหนดความรู้สึกตัวในขณะปัจจุบัน ความคิดและประสบการณ์ที่ผ่านมาและผ่านไป และย้อนกลับมาในขณะปัจจุบัน

วิธีการปฏิบัติสมาธิด้วยการเดิน ชาวพุทธมักปฏิบัติสมาธิโดยการนั่ง แต่ก็สามารถที่จะปฏิบัติสมาธิด้วยการเดิน พระอาจารย์เฮเนโพล่า กุนารัตนา เป็นพระสงฆ์พุทธนิกายเถรวาท ได้อธิบายวิธีการฝึกการปฏิบัติสมาธิในขณะที่กำลังเดินไว้ ดังนี้

วิธีการแบบง่าย ๆ เริ่มจากอยู่บนทางที่ไม่มีสิ่งกีดขวาง และเริ่มต้นที่จุดใดจุดหนึ่ง ยืนรวบรวมสมาธิประมาณซัก 1 นาทีในท่าสงบ วางมือไว้ในตำแหน่งใดก็ได้ที่สบาย จะวางไว้ข้างหน้า ไว้ข้างหลัง หรือวางไว้ด้านข้างก็ได้ ในขณะที่หายใจเข้าให้ยกสันเท้า เมื่อหายใจออกพักเท้าบนนิ้วหัวแม่เท้า ตอนหายใจเข้ายกขาขึ้นไป ตอนหายใจออกยกขาลง ทำแบบเดียวกันซ้ำ ๆ ขณะก้าวเดินอย่างช้า ๆ ไปถึงจุดหมายสุดท้าย ยืนสงบนิ่งประมาณ 1 นาที จากนั้นค่อยๆ หันกลับอย่างช้า ๆ และยืนอย่างสงบนิ่งอยู่สักครู่ ก่อนที่จะเดินกลับด้วยอิริยาบถเดียวกับขามา ยืนตัวให้ตรง ศีรษะตรง ผ่อนคลายกล้ามเนื้อบริเวณคอ ลืมตาขึ้นเพื่อที่จะรักษาความสมดุล แต่อย่ามองไปที่ใดที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ ให้เดินอย่างปกติ เป็นธรรมชาติรักษาระยะอย่างก้าวอย่างช้าที่สุดและสะดวกสบาย โดยต้องสนใจกับสิ่งรอบ ๆ หากรู้สึกเกร็งให้ผ่อนคลายร่างกาย ไม่ต้องจัดทำทางของร่างกายให้สวยงามเกินไป เพราะไม่ใช่การฝึกซ้อมกีฬาหรือการเต้นรำ แต่เป็นเพียงแค่การฝึกรับรู้อากัปภิกขะของร่างกาย จุดประสงค์ของการบรรลุ ความเป็นผู้ตื่นตัวรับรู้ เดินโดยที่ไม่มีอาการติดขัด พุ่งความสนใจทั้งหมดของคุณไปอยู่ที่การรับรู้ที่บริเวณเท้าและขา พยายามที่จะรับรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อขาแต่ละก้าวมีการเคลื่อนไหว ฝ่าเท้าสัมผัสทุก ๆ ความแตกต่างจากความเคลื่อนไหว รู้สึกถึงกล้ามเนื้อแต่ละมัดเมื่อเวลาก้าวเดิน การเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ของร่างกายที่สัมผัสได้ เช่น เมื่อ

ขาดลงไปทีหนึ่งและยกขึ้นอีกครั้งหนึ่ง การฝึกปฏิบัติแต่ละครั้งต้องมีสติรู้สึกตัวอยู่เสมอ กำหนดลมหายใจเข้าออก

ระเบียบวิธีวิจัย ที่ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภายใต้กรอบการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในบทก่อนหน้าการการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ระเบียบวิธีวิจัยนี้ได้แบ่งออกเป็น 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1.รูปแบบการวิจัย
- 2.พื้นที่การวิจัย ประชากรตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.เครื่องมือการวิจัย
- 4.การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6.สรุปการบวนการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาเรื่อง แนวความคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยดังที่กล่าวมาโดยจะใช้ในการดำเนินการศึกษา โดยสรุปดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

การกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการทำเอกสารด้วยการให้ชาวต่างชาติได้เขียนความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ได้ไปประสบพบเจอมา เกี่ยวกับกับปฏิบัติของศาสนาพุทธหรือหลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธ ที่จะสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร การปฏิบัติของศาสนาพุทธคืออะไร ทำไมให้ความสนใจ และสงสัยอะไรเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ชาวต่างชาติบางคนเข้ามาฝึกปฏิบัติและเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธอะไรทำให้พวกเขาเปลี่ยนใจมานับถือศาสนาพุทธได้

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับแนวคิดของชาวต่างชาติเกี่ยวกับพุทธศาสนา
2. ศึกษาารูปแบบและกระบวนการแนวทางในการปฏิบัติของชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาพุทธศาสนา
- 3.สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของชาวต่างชาติและความสัมพันธ์ทางพุทธศาสนา

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (research methodology) โดยการ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์นั้น ในการกำหนด กระบวนการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิจัย โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน เป็นการ สัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง

พื้นที่การวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัยผู้ศึกษางานวิจัยได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่การวิจัย คือ สถานที่ปฏิบัติธรรมสำหรับชาวต่างชาติหรือพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ จะมีชาวต่างชาติมาปฏิบัติธรรมและถามคำถามเกี่ยวกับพุทธศาสนาทุกวันอังคาร ผู้ให้การบรรยายและตอบคำถามชาวต่างชาติ คือ พระอาจารย์พระครูสุธีสุตสุนทร ดร. และกลุ่มประชากรตัวอย่างหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมและไม่ได้ปฏิบัติธรรมแต่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาบ้างไม่มากก็น้อยแล้วแต่บุคคล เพื่อให้ทราบถึงนัยและแนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อศาสนาพุทธและเพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่พุทธศาสนา โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบเจาะจงเฉพาะกลุ่มผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม (Purposive Sampling) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) คือการสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษา ซึ่งบุคคลประเภทนี้เรียกว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้

ดำเนินการพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพมาดำเนินการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชาติที่มีความหลากหลายที่วัฒนธรรมและทางแนวคิด วิจัยญาณซึ่งแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไป ประสบการณ์ในการปฏิบัตินั้นก็เป็นสิ่งสำคัญบางคนศึกษามากปฏิบัติมากก็จะตอบได้ดีซึ่งกว่าผู้ที่ศึกษาน้อยแต่มีความสนใจในพระพุทธศาสนา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ชาวอเมริกา 5 คน ชาวแคนาดา 3 คน ชาวอังกฤษ 2 คน ชาวเกาหลี 1 คน ชาวเวียดนาม 1 คน ชาวเยอรมัน 1 คน ชาวเนเธอร์แลนด์ 1 คน ชาวอินเดีย 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน และการศึกษาจากการสังเกต โดยลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย ชาวต่างชาติที่มาปฏิบัติธรรมและสอนถามเกี่ยวกับเรื่องพุทธศาสนาที่ตนไม่เข้าใจ การสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายการใช้แบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิด คำถามต่าง ๆ ได้ถูกกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้วเป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์ที่แน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน (Standardized Questionnaire) มีขั้นตอนเหมือนกัน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึง แนวคิดและทฤษฎี

3. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของชาวต่างชาติที่ได้ทำการปฏิบัติธรรม

4. ติดตามและศึกษาสังเกตพฤติกรรมและการแสดงท่าทางอาการขณะปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อสารสนเทศรวมไปถึงใน Internet ด้วยและ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์และสนทนา โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ

1. เมื่อผู้ศึกษาได้ทำแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวมานี้ไปแจกชาวต่างชาติที่ได้มาศึกษาหรือปฏิบัติธรรม แล้วให้ชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างทำแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง
2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของชาวต่างชาติที่กำลังปฏิบัติธรรมอยู่ในขณะนั้น
3. สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับการปฏิบัติประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้วิธีดำเนินการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การแจกแบบสอบถาม เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

1. วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปจากหนังสือ เอกสารวิชาการต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร บทความ และสืบค้นข้อมูลจาก Internet เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Interview) ในการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ตาม

แบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไว้ล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็น การสอบถามแบบปลายเปิด และใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. วิเคราะห์แนวคิด ความหมายตามหลักคำสอนในศาสนาพุทธและการปฏิบัติของพระที่ปฏิบัติอย่างจริงจัง

4. นำผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาทำการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับการปฏิบัติที่มีต่อการปฏิบัติธรรมของชาวต่างชาติเพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่พุทธศาสนาต่อชาวต่างชาติได้อย่างมีแบบแผนตรงตามที่ชาวต่างชาติเข้าใจและเข้าใจหลักธรรมและหลักในการปฏิบัติเพื่อจะ让他เข้าถึงธรรมได้อย่างดียิ่งขึ้น

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วเพื่อให้เห็นกระบวนการและแนวการพัฒนาเสริมสร้างความคิดความเชื่อของชาวต่างชาติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน และปัจเจกบุคคล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวความคิดของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนาในเชียงราย มีการจำแนกผลการศึกษาโดยแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ จำนวน 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวความคิดเห็นและทัศนคติของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนา และ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าชาวต่างชาติที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีแนวคิดที่หลากหลาย โดยผลจากคำถามการวิจัยจำนวน 3 ข้อ ได้ถูกอธิบายไว้ดังนี้

ผลจากคำถามข้อที่ 1 “How did you get acquainted with the teaching of the Buddha?” พบว่า แต่ละคนจะได้ความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป บางคนได้ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือแม้กระทั่ง ประเทศไทยเองโดยไม่มีความรู้เลย ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “When preparing journeys to India, Myanmar, Laos, Thailand I got acquainted with the Buddhism. You can visit the temples and comparing without to using understood the basic of a religion.” ประเทศที่เป็นศาสนาพุทธต่าง ๆ และมีบางคนได้ศึกษาจากการที่ตัวของชาวต่างชาติเองที่ได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลยศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจเองประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยเลยได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “Through living in Thailand for a number of years I was always curious . Then I was invited to join a Buddhist group in Chiang Rai, here I learned a lot, combined with

reading many books on Buddhism.” และส่วนบางคนก็อยากมาหาคำตอบ “searching for answers” และกลุ่มสุดท้ายเป็นชาวต่างชาติที่เป็นชาวพุทธอยู่แล้วเลย ได้ศึกษาจากเข้าปฏิบัติธรรมและบวชเพื่อศึกษาหลักธรรมของศาสนาพุทธอย่างจริงจัง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I acquainted with the teaching of the Buddha by ordain in temple and start to study Buddhism”

ผลการศึกษาคำถามข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้ ชาวต่างชาติจำนวน 15 คนที่ เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีหลากหลายสัญชาติ ได้ให้คำตอบที่แตกต่างกันโดย ชาวต่างชาติจำนวน 2 คน ให้คำตอบไปในทิศทางเดียวกันที่ว่า ได้เรียนรู้พระพุทธศาสนา จากวัดและมี 1 ท่านที่เคยบวชเป็นพระ(ผู้หญิง) และศึกษาหลักธรรมคำสอนเพราะทั้งสอน ท่านเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธอยู่แล้ว

ผลจากคำถามข้อที่ 2 “What religion or philosophy do you associate with currently?” พบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน นับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน นับถือศาสนาคริสต์ 2 คน ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธ ได้แสดง ความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I am currently in Buddhism religion.” และมี 3 ท่านที่นับถือ ทั้งสองศาสนา นับถือศาสนาคริสต์แต่ฝึกปฏิบัติหลักของศาสนาพุทธ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “No particular religion I practice Buddhism and believe in God.” และมี 1 ท่านเชื่อในวิธีการทางวิทยาศาสตร์บวกการวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นการทำลายทุกศาสนา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ Science + The Scientific Method, scientific criticism debunks all religion as “Magic” + Lies repeated often enough that weak + Lazy Minds Believe.” มี 1 นับถือทุกศาสนา “ No Religion / All Religion / A Free Thinker”

เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามต่อจากคำถามข้อที่สองซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันว่า “Could you describe your faith?” พบว่า ชาวต่างชาติที่ร่วมทำแบบสอบถามนั้นถ้า มาจากประเทศที่นับถือศาสนาพุทธก็จะเชื่อในหลักคำสอนของศาสนาพุทธที่ว่าคำสอน ของพระพุทธเจ้าสามารถพิสูจน์ความจริงขอเท็จจริงได้ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ I trust the Buddha teaching because Buddhism is the only religious that can prove the truth” ซึ่งจะเชื่อในการกระทำของตัวเองทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วนั้นเอง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ I had to believe in my action, in my action, whatever I do. If you do good, you can get good result.” บางท่านเชื่อในความเมตตา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “ Loving Kindness” บางท่านไม่มีศรัทธาว่า “I have no faith.” ชาวต่างชาติที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมและทำแบบสอบถามผู้ทีมาจาก

ประเทศที่ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมากก็จะมีแนวความคิดความศรัทธาของศาสนาของชาวต่างชาติเองติดตามโดยใช้หลักคำสอนของพระเยซูมาเปรียบเทียบคือการเชื่อถือในพระเจ้า พระผู้เป็นเจ้าเป็นพื้นฐานของศาสนาซึ่งเป็นเจ้าของชีวิตและพรหมลิขิตอยู่ในมือของพระเจ้า และข้าพเจ้าได้พยายามที่จะเชื่อมโยงกับองค์พระผู้เป็นเจ้าตลอดเวลา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “It is a basic confidence on God, who live my life and the destiny in his hands and I always to strive for remaining an a connect way.” จะมีข้อสันนิษฐานและทฤษฎีมากมายการสังเกตอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบทฤษฎีของหลักศาสนาว่าจะใช้ได้จริงรีเปล่า ได้แสดงความคิดเห็นว่า “Observation hypothesis test retest criticize peer review, peer retest conclusion, conclusion becomes theory. Continual observation to verify theory.”

ผลคำถามข้อที่ 3 “Which of the Buddhist teachings do you find most valuable in your everyday life?” พบว่า ความคิดเห็นของชาวต่างชาติจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนใจในศีล5 ศีล8 การฝึกสมาธิ มรรค8 และที่สำคัญคืออยู่กับปัจจุบัน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Living in the present being mindful” บางท่านสนใจในความไม่มั่นคงถาวรของชีวิต ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “- Impermanence – Ducca: make your own reality” และสุดท้ายสนใจในการใช้ชีวิตแบบทางสายกลาง “I am not confident with derails of the Buddhism but the idea of overcoming the pursue desires in a way between enjoying the life and moderate practice is very strong.” ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในรายละเอียดของพระพุทธรศาสนาแต่การละกิเลสและการใช้ชีวิตแบบเดินสายกลางคือสิ่งที่ข้าพเจ้าเข้าใจ

ผลคำถามข้อที่ 3.1 “Why?” เหตุผลหรือข้อมูลของแต่ละท่านก็จะแตกต่างกัน และให้เหตุผลที่แต่ละท่านได้เรียนรู้หรือได้ปฏิบัติมา โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Because, five precepts had affect to my life on read and be helpful” หรือแม้กระทั่งปัญหาทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจในโลกปัจจุบันสามารถลดและขจัดด้วยหากคนในสังคมลดทิฐิและอคติต่อกันหากมีเมตตาต่อกันและให้ชีวิตแบบมีสติ โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Many political and economic problem in the current world could be decrease by reducing the people egoism and sympathy and pity all of the consciousness states of kindliness as I understood.”

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าชาวต่างชาติที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามมีแนวคิดที่หลากหลาย โดย ผลจากคำถามการวิจัยจำนวน 3 ข้อ ได้ถูกอธิบายไว้ดังนี้

ผลคำถามข้อที่ 4. “Describe your interaction in the Buddhist community?” พบว่าทุกท่านต่างก็มีเหตุผลของตัวเองที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเหตุผลหลักคือเข้าร่วมการปฏิบัติธรรมเรียนรู้พิธีการไม่ว่าจะเป็นการไหว้พระสวดมนต์จุดธูปเทียน และตอนท้ายนั่งพูดคุยโดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Talks with people” เกี่ยวกับเรื่องที่ชาวต่างชาติแต่ละท่านสงสัยในการปฏิบัติหรือแม้แต่แชร์ประสบการณ์ได้มีประมาณ 5 ท่าน โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Tuesday morning farang Buddhist group. During my Thai Friends to Buddhist Temples to participate in Buddhist ceremony + Rituals” มีท่านที่ชอบไปไหว้พระสวดมนต์ที่วัด โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I used to go to the temple for praying on Buddhist Holy Day to make merit with community.” ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดีศาสนาพุทธก็เช่นกันทำให้รู้วัฏจักรของชีวิต โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Buddhist community gave me to know how about good person in human life and how to help the people like around me to understand the circle their life by Buddha.”

ผลคำถามข้อที่ 5. “Do you see the difference between Jesus and Buddha?” พบว่าผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถามในข้อที่ 5 มีผู้แสดงความคิดเห็นว่าพระพุทธเจ้ากับพระเยซูแตกต่างกันประมาณ 9 ท่าน ได้กล่าวว่า “Yes, Jesus is believed to be the son of God while Buddha was a man that reached enlightenment.” พระเยซูคริสต์ สละชีวิตที่จะเป็นทางเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และพระเจ้าเป็นเจ้าส่วนศาสนาพุทธ สอนให้รู้ถึงสังขารเพื่อที่จะหลุดพ้นจากกิเลสและพ้นจากความทุกข์ ดังนี้ “Jesus Christ had to die because the human being related with God. Buddhism offers a deep truth to find the correct way for a life.” ผู้ที่แสดงความคิดเห็นว่าไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ท่าน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ประมาณว่า “For my opinion, every religion is good for follower, just open mind, explain the our life and should be doing good.” และผู้ท่านที่ยังไม่แน่ใจว่าแตกต่างหรือไม่ เพราะว่าบางท่านเป็นชาวพุทธจริง ๆ ไม่ได้ไปสัมผัสศลลुकคลีกับศาสนาคริสต์เลยไม่รู้ว่าจะแตกต่างกันอย่างไรว่า “I don’t know about Jesus but I know about Buddha teaching and I trust whatever he said.”

ผลคำถามข้อที่ 6. “What do you think about Buddhism?” พบว่า แนวความคิดของแต่ละท่านนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง อาทิเช่น

คนที่ 1. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “For me it is a distinct and be clears religion. The basic dogmas of the religion are interesting for everyone, also for New-Buddhists people without religion. People like the Dalai Lama are necessary to bring the ideas in the daily life.”

สำหรับข้าพเจ้า เป็นศาสนาที่โปร่งใสและชัดเจน รากฐานของศาสนาพุทธเป็น สิ่งที่น่าสนใจ สำหรับชาวต่างชาติ แม้ผู้ที่ไม่เคยผ่านความรู้พื้นฐานมา บุคคลอย่าง ดาไลลามะ เป็นคนที่น่าสรรเสริญในการเผยแพร่ศาสนาที่ได้นำหลักปฏิบัติไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

คนที่ 2.ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I love it!! It has brought me peace and happiness.” นำมาซึ่งความสงบสุขและเป็นสุข

คนที่ 3. ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “I think Buddhism has important teachings for all people of all religions.” ศาสนาพุทธมีหลักคำสอนที่สำคัญ แก่ทุกคนทุกศาสนา

คนที่ 4.ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Buddhism is not only religion then can open new way for follower going on the best life, change their life in to the part of middle way by Buddha’s teaching.” ศาสนาพุทธไม่ใช่แค่ศาสนา เท่านั้นยังมีวิธีใหม่ๆสำหรับผู้ติดตามให้ดำเนินชีวิตได้ดีที่สุด การเปลี่ยนแปลงชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของทางสายกลางที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ธรรมะที่ดีในการดำเนินชีวิต

คนที่ 5.ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Like all religion the original ideas (first sermon) are good but then overlaid with additional ideas from other people. Buddha said he only taught 2 things suffering and the end of suffering. Everything else is extra not form the Buddha.” แนวคิดดั้งเดิม เช่นเดียวกับทุกศาสนานั้นดีแต่ซ้อนทับกับแนวคิดเพิ่มเติมจากคนอื่น ๆ พระพุทธเจ้าได้ กล่าวไว้มี 2 สิ่ง คือ ความทุกข์และทางดับทุกข์ สิ่งอื่นที่เพิ่มเติมเข้ามาไม่ได้มาจากพระ พุทธองค์

จากผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้ ชาวต่างชาติมีแนวคิดที่ดีต่อ พระพุทธศาสนาถึงแม้ว่าชาวต่างชาติคนนั้นจะไม่รู้อะไรเกี่ยวกับศาสนาพุทธหรือหลักคำ สอนของศาสนาพุทธ เลยก็ตามแต่สัมผัสได้ด้วยใจ จากการสังเกตและศึกษาภาพวาด

ตามผนังกำแพงของวัดซึ่งเป็นประวัติของพระพุทธเจ้า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเน้นการปฏิบัติและศึกษาหลักคำสอนของศาสนาอย่างจริงจังแตกต่างจากชาวไทยจะเน้นที่พิธีกรรมและพิธีการมากกว่าการปฏิบัติ ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะชอบพูดคุย ในเรื่อง ที่ตนเองสงสัยและไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนา ชาวต่างชาติบางคนนับถือ ศาสนาคริสต์แต่อยากเรียนรู้การปฏิบัติของศาสนาพุทธซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยต่างเกี่ยวกับ หลักปฏิบัติมากมาย ดังนั้นจึงต้องมีพระที่เข้าใจหลักธรรมอย่างแท้จริง ในกลุ่มพูดคุย ธรรมะ (Dharma talk) และที่สำคัญพระต้องพูดภาษาอังกฤษได้ดีด้วยซึ่งจะได้อธิบายให้ ชาวต่างชาติเข้าใจอย่างไม่มีข้อสงสัย

จากการสังเกตการณ์

ผู้ทำงานวิจัยได้พบว่าชาวต่างชาติไม่สนใจเรื่องพิธีกรรมและพิธีการแต่อย่างใด แต่ได้ให้ความสำคัญต่อหลักปฏิบัติของศาสนาและคำสอนของพระพุทธเจ้า ชาวต่างชาติ ตั้งใจฝึกสมาธิเป็นอย่างดีหลังจากการฝึกสมาธิเสร็จ จะจัดกลุ่มพูดคุย (Dharma talk) ถึงข้อสงสัยต่าง ๆ และผู้ที่มีความสงสัยเกี่ยวกับหลักคำสอนก็สามารถนำมาพูดคุยได้โดย มีพระครูสุธีสุตสุนทร, ดร. เป็นผู้ให้ความรู้และตอบข้อสงสัยของชาวต่างชาติ

สรุปผลการวิจัย

แต่ละคนจะได้ความรู้มาจากหลายที่ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปบางคนได้ ความรู้มาจากการที่ได้ไปเที่ยวแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อินเดีย ลาว เวียดนาม หรือ แม้กระทั่ง ประเทศไทยเองโดยไม่มีความรู้เลยเกี่ยวกับประเทศที่เป็นศาสนาพุทธต่าง ๆ และมีบางคนได้ศึกษาจากการที่ตัวของชาวต่างชาติเองที่ได้สนใจในพระพุทธศาสนาเลย ศึกษาค้นคว้าอ่านทำความเข้าใจประกอบกับมีครอบครัวที่ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วม ปฏิบัติธรรมพบว่าชาวต่างชาติที่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมจำนวน 15 คน นับถือศาสนาพุทธ 8 คน นับถือศาสนาคริสต์ 2 คน ส่วนมากจะนับถือศาสนาพุทธและมี 3 ท่านที่นับถือทั้ง สองศาสนา นับถือศาสนาคริสต์แต่ฝึกปฏิบัติหลักของศาสนาพุทธและมี 1 ท่านเชื่อใน วิธีการทางวิทยาศาสตร์บวกกับการวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นบ่อนทำลายทุกศาสนาความคิดเห็นของชาวต่างชาติจะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ สนใจในศีล 5 ศีล 8 การ ฝึกสมาธิ มรรค 8 และที่สำคัญคืออยู่กับปัจจุบัน

ทุกท่านต่างก็มีเหตุผลของตัวเองที่เข้าร่วมปฏิบัติธรรมเหตุผลหลักคือเข้าร่วม การปฏิบัติธรรมเรียนรู้พิธีการไม่ว่าจะเป็นการไหว้พระสวดมนต์จุดธูปเทียนและตอนท้าย นั่งพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ชาวต่างชาติแต่ละท่านสงสัยในการปฏิบัติหรือแม้แต่แชร์

ประสบการณ์เพราะส่วนมากชาวต่างชาติเป็นผู้สูงอายุ ตอนที่เขียนแบบสอบถามตัวหนังสือของแต่ละท่านอ่านยากมากแต่ละท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดีศาสนาพุทธก็เช่นกันทำให้รู้วิถีจักรของชีวิต พระเยซูคริสต์ สละชีวิตที่จะเป็นทางเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์และพระเจ้าเป็นส่วนศาสนาพุทธสอนให้รู้ถึงสังขารเพื่อที่จะหลุดพ้นจากกิเลสและพ้นจากความทุกข์ ปัญหาทางสังคมส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้งทางสังคมแม้กระทั่งปัญหาทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจในโลกปัจจุบันสามารถลดและขจัดด้วยหากคนในสังคมลดทิฐิและอคติต่อกันหากมีเมตตาต่อกันและให้ชีวิตแบบมีสติ ถ้าเกิดความเร้าร้อนทางจิตใจจงนึกถึง

พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง
สังฆัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์เจ้าว่าเป็นที่พึ่ง

เมื่อใดที่เหล่ามนุษย์ผู้ถือตนว่าเป็นสัตว์ประเสริฐได้เกิดความหวาดกลัว เกิดหัวในสะดุ้งสั่นไหวเมื่อใดที่เกิดความมัวเมาจนเป็นเหตุแห่งความไม่สงบวุ่นวายเปลวไฟแห่งความมุงร้ายเบียดเบียนแผดเผากระจายไป จิตใจของมวลหมู่มนุษย์กลับกลายเป็นตั้งสัตว์เดรัจฉานมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสแต่ภายในแผดเผาเร้าร้อน เมื่อนั้นจึงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ” เมื่อใดแลความรักเมตตาเหือดแห้งไปจากโลก ความกรุณาสงสารก็เหือดแห้งหายไปคนทั้งหลายเชือดเฉือนสายใยแห่งความรัก ขอบทแห่งมนต์อันประเสริฐของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแม่ของมารดาของตนเอง เกิดผืนแผ่นดินเลื่อนล้ำฟ้าสั่นไหว เมื่อนั้นท่านจงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ” พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใดแลผู้ทรงขัดเสียซึ่งความมีตมิตภายในจิตใจที่เร้าร้อนของปวงประชา มวลหมู่สรรพสัตว์ทั้งหลายได้พบทางแสงสว่างเพียงแค่นี้ได้สัมผัสเส้นใยแห่งรัศมีที่แผ่ออกมาของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ด้วยอานุภาพแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นของพระสังขารอันเป็นที่พึ่งพิงของอริยสัจ คือความจริงจงเจริญรุ่งเรืองตลอดกาลนาน ขอมวลหมู่มนุษย์ จงเห็นอกเห็นใจเกื้อกูลเอ็นดูกันเถิด ขอมวลหมู่มนุษย์ จงทนุถนอมความรักความเอื้อโยของมวลมนุษย์ด้วยกันอยู่อย่างร่มเย็นสันติสุขเถิด ขอบทแห่งมนต์อันประเสริฐของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงกระหึ่มกังวานไปทุกคร้วเรือน เมื่อนั้นจงเปล่งคำว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ”

ชาวต่างชาติที่สนใจหลักปฏิบัติและคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะสามารถพิสูจน์ได้ด้วยตัวเองและเป็นความจริง “Buddhism is a good religious because we can prove the truth no only just follow.” ความจริงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

เนื่องด้วยศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ Buddhism is practical religion ผู้ปฏิบัติเท่านั้นถึงจะรู้ถึงหลักคำสอนของพระพุทธองค์แต่การปฏิบัตินั้นต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างมาก จึงมีชาวต่างชาติท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า .“It seems to be a - tolerant religion that promotes good thought, good actions and loving kindness.” เหมือนจะเป็นศาสนาที่อดทนเพราะว่า ส่งเสริม การคิดดี การทำความดี และมีเมตตาจิต ผู้ที่มีความอดทนน้อยก็จะกระวนกระวายใจเช่นเดียวกับการปฏิบัติธรรม

สุดท้ายชาวต่างชาติที่ให้ความสนใจต่อพุทธศาสนาไม่ได้สนใจพิธีกรรมหรือพิธีการต่างๆแต่สนใจในหลักปฏิบัติและหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลัก เป็นเพราะว่า กุศโลบายที่ทำให้องค์ศาสดาของแต่ละศาสนามักดีลืทธิมีทุกศาสนา ซึ่งชาวต่างชาติไม่ได้สนใจเรื่องราวเหล่านั้น แต่สนใจในหลักคำสอนที่แท้จริง โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ “Like all religion the original ideas (first sermon) are good but then overlaid with additional ideas from other people. Buddha said he only taught 2 things suffering and the end of suffering. Everything else is extra not from the Buddha.”

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการแผนกตำรากรมการศึกษานานาชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2549). *มังคละที่ปณี แปล เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย
- พระมหาอำนาจ นิมิตตา. แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ : กรณีศึกษา ประเทศเนเธอร์แลนด์. *วารสารบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี*. 16(1), 169 - 182.
- พระมหาดร.สมชาย ฐานวุฑฺโฒ. (Online). (M.D.; Ph.D.) จากรายการข้อคิดรอบตัว ออกอากาศทางช่อง DMC สืบค้นเมื่อ 8 เดือน สิงหาคม 2565 จาก http://www.kalyanamitra.org/th/uniboon_detail.php?page=2704
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- Buachompoo. (2560). *รักธรรมมะ*. สืบค้นเมื่อ 8 เดือน สิงหาคม 2565 จาก <https://igetfarang.com>.